Ward Officer Exam . 2008

सहायक आयुक्त (विभाग अधिकारी) बृ.मुं.म.न.पा., गट-अ.
परीक्षा - 2008

PCTa

2008

प्रश्नपत्रिका क्र. 2 / PAPER No. 2 101031

अवधी : 1½ तास / Time Allowed 1½ hours **अधिकतम गुण : 50 / Maximum Marks : 50**

सूचना / Note :

(i) *सर्व प्रश्न सोडविणे **अनिवार्य** आहे.*
*All questions are **compulsory**.*

(ii) *उजव्या बाजूस दिलेल्या संख्या, प्रत्येक प्रश्नाकरिता असलेले गुण दर्शवितात.*
Figures in the right indicate the Number of Marks for each question.

(iii) *प्रत्येक उप-प्रश्नाचे उत्तर सुमारे 100 शब्दांत लिहावे.*
Each sub-question should be answered in about 100 words.

(iv) *ऐच्छिक प्रश्नांच्या बाबतीत, जी संख्या निर्धारित केलेली आहे, तितकेच प्रश्न सोडवावेत, त्यापेक्षा जास्त प्रश्न सोडविलेले असल्यास जी **संख्या निर्धारित** केलेली आहे, तितकीच उत्तरे अनुक्रमाने तपासली जातील, त्यापुढील उत्तरे तपासली जाणार नाहीत.*
*Number of optional questions, upto the prescribed numbers, in the order in which, questions have been solved, **will only** be assessed and the excess answers of the questions, will not be assessed.*

(v) *उत्तरपुस्तिकेच्या आतील भागात कोठेही उमेदवाराने बैठक क्रमांक, स्वत: किंवा इतरांचे नाव, पत्ता किंवा आपली ओळख देणारे चिन्ह नमूद करू नये अन्यथा तो शिक्षेस पात्र ठरेल.*
Candidate should not write roll number, any name (including their own), signature, address or any indication of their identity anywhere inside the answer book otherwise he will be penalised.

गुण
Marks

1. (a) खालीलपैकी ***कोणत्याही एका*** प्रश्नाचे उत्तर द्या :
Answer ***any one*** of the following :

(i) या वर्षी पावसाचे प्रमाण कमी आहे, म्हणून अपुऱ्या पाण्यामुळे निर्माण झालेल्या आणिबाणीच्या परिस्थितीत राज्यसरकारच्या सत्तेचा महानगरपालिकेला दिग्दर्शन करण्यासाठी कसा वापर केला जाईल ? 5
In this year, there is shortage of rainfall, hence explain how the power of State Government is utilized to issue directions to Corporation in emergency arising out of scarcity of water.

(ii) मुख्य प्रशासक या नात्याने महानगरपालिकेचे आयुक्त मान्सूनपूर्व काळात कोणत्या उपाययोजना करतील, ह्या न केल्यास आपात्कालीन परिस्थितीत लोकांच्या जीवाला धोका होऊन त्यांचे प्रचंड नुकसान होईल. 5
As a Chief Administrator, what precautionary measures the Commissioner of Municipal Corporation should take prior to Monsoon period which otherwise, results usually into disastrous situation affecting public lives and huge losses to masses.

गुण
Marks

(b) खालीलपैकी ***कोणत्याही एका*** प्रश्नाचे उत्तर लिहा :

Answer ***any one*** of the following :

(i) अति पावसाळ्याच्या दिवसात गलिच्छ वस्तीतील रहिवाश्यांसाठी महानगरपालिकेचे आयुक्त म्हणून तुम्ही कोणत्या स्वच्छतेच्या व पिण्याच्या पाण्याची सुविधा उपलब्ध करुन द्याल? **2**

As a Chief Executive Officer of Municipal Corporation, what sanitation facilities and drinking water supply would you provide for slum-dwellers during the heavy rainy season?

(ii) झोपडपट्टीत भयानक आग लागलेली आहे, लोकांचे जीव वाचविणे व मालमत्तेचे रक्षण करण्यासाठी महानगरपालिकेचे मुख्य कार्यकारी अधिकारी म्हणून आपण कोणती कृती तातडीने कराल? **2**

A terrible fire is occurred in slum area, as a Chief Executive Officer of Municipal Corporation, what action you would take immediately for the safety of public lives and properties?

2. ***कोणत्याही दोन*** प्रश्नांची उत्तरे द्या :

Answer ***any two*** questions :

(a) "व्यवस्थापन ही संघटनात्मक हेतू साध्य करण्याची प्रक्रिया संसाधनांचा पूरेपूर उपयोग गुंतागुंतीच्या वातावरणात करते." आपण कधी नेमून दिलेले किंवा नियुक्त केलेले काम अशा प्रक्रियेचे महत्व जाणून पूर्ण करता का? तुमचे वैशिष्ट्यपूर्ण (unique) अनुभव सांगा. **5**

"Management is a process of achieving organizational objectives through the optimum use of resources available in a complex environment ." Have you ever completed your task and assignment realising importance of this process ? Share your unique experiences.

(b) नियोजनाच्या सहा पी.ज् (6-पी ज्) ची यादी द्या, व महानगरपालिकेतील कृतीजन्य प्रकल्पात त्याचा व्यवहारीक उपयोग कसा कराल ते सांगा. **5**

List out Six P's of planning and explain how you apply these practically when you plan for Municipal operational projects ?

(c) अधिकारप्रदान परिणामकारक होणेसाठी मार्गदर्शक तत्वांची यादी द्या. व्यवहारात ही तत्वे कशी परिणामकारकरित्या उपयुक्त ठरतात? त्या आपल्या अनुभवांची चर्चा करा. **5**

List out the principles that serve as guidelines for effective delegation of authority. How practically these principles give effective results ? Discuss your experiences.

गुण
Marks

3. ***कोणत्याही दोन*** प्रश्नांची उत्तरे द्या :

Answer ***any two*** questions :

(a) 'कर्मचारी नियुक्ती' विभागाचा प्रमुख या नात्याने "योग्य कामावर योग्य व्यक्ती" घेणेसाठी आपण कोणते टप्पे अनुसराल? 5

As a head of 'Staffing Department' which steps you will follow for "Right Man on the Right Job" ?

(b) 'मॅस्लोच्या पाच गरजांच्या पायऱ्यांचा चढणीचा प्रेरणा सिध्दांत' आपल्या विभागातील सहाय्यकांना प्रेरित करण्यासाठी आपण कसा वापराल? 5

How you will apply 'Maslow's hierarchy of five needs motivational theory' to motivate the subordinates in your department ?

(c) "औपचारिक नेता हा अधिकार व सत्तेशिवाय निर्णय व कृती करू शकत नाही" या वाक्याशी आपण सहमत आहात का? असाल तर, आपणांस सत्ता ही व्यवहाराकरिता कशी उपयुक्त वाटते ते सांगून खालील मुद्द्यांवर (कोणतेही दोन) आधारित चर्चा करा. 5

"A formal leader cannot function without the authority and the power to make decisions and take actions." Do you agree with this statement ? If yes, how do you find power practically useful ? Discuss with reference to following points (any two) :

(i) कायदेशीर सत्ता

Legitimate Power

(ii) बक्षीसस्वरूपाची सत्ता

Reward Power

(iii) जबरदस्तीची सत्ता

Coercive Power

(iv) सार्वमत सत्ता

Referent Power

गुण
Marks

4. (a) ***कोणत्याही एका*** प्रश्नाचे उत्तर द्या :

Answer ***any one*** of the following :

(i) ''अंदाजपत्रक हा समस्या सोडविण्याचा पद्धतशीर प्रयत्न आहे, त्याला काही मर्यादा आहेत.'' या मर्यादा आपल्या अनुभवाच्या आधारे स्पष्ट करा. 5

"Budgeting is a systemic approach to the solution of problem but it suffers from certain limitations." Explain these limitations with the help of your experience.

(ii) ''हिशोब ठेवणे ही गरज आहे तर लेखापरिक्षण ही चैनीची बाब आहे.'' हे विधान तुम्हाला मान्य आहे का? नसेल तर, हिशोबतपासणीचे महत्व स्पष्ट करा. 5

"Accountancy is a necessity while Auditing is a luxury." Do you agree with this statement ? If not, explain the importance of Auditing.

(b) ***कोणत्याही एका*** प्रश्नाचे उत्तर द्या :

Answer ***any one*** question :

(i) स्वॉट (SWOT) विश्लेषण तंत्राचा महानगरपालिकेच्या सार्वजनिक प्रकल्प मूल्यांकनांसाठी कसा उपयोग कराल? 5

How you will use the 'SWOT Analysis' technique for appraising the public project in Municipal Corporation ?

(ii) महानगरपालिकेने हाती घेतलेल्या प्रकल्पाची सुसाध्यता (viability) खर्च-फायदा विश्लेषणाच्या सहाय्याने कशी तपासाल? 5

How you will assess the viability of project undertaken by Municipal Corporation with the help of cost-benefit analysis ?

5. (a) खालीलपैकी ***कोणत्याही दोन*** प्रश्नांची उत्तरे लिहा :

Answer ***any two*** of the following :

(i) नगर नियोजनकार ''नगर रचना योजना'' या संकल्पनेचा पुरस्कार का करतात? तुमच्या मते या योजनेमधील त्रुटी कोणत्या? 4

Why urban planners promote the concept of "Town Planning Schemes" ? In your opinion, what are the disadvantages of the scheme ?

गुण
Marks

(ii) "खाजगी भागीदारीतून विशेष नगरांचा विकास" यावर टिप्पणी लिहा. 4

Write a short note on "Special Township Development by Private Partnership".

(iii) भूसंपादन कायदा, 1894 च्या संदर्भात "निवाडा" म्हणजे काय ? निवाड्यातील, भूसंपादनांखालील जमिनीचा मोबदला ठरवितांना कोणत्या बाबी विचारात घ्याव्यात ? 4

What is an "Award" as per Land Acquisition Act, 1894 ?

What are the considerations for working out compensation of Land under acquisition, in Award ?

(b) ***कोणत्याही एका*** प्रश्नाचे उत्तर लिहा :

Answer ***any one*** of the following :

(i) बंदी घातलेल्या इसमाचे मूलभूत हक्क लिहा. 5

Enumerate various fundamental rights of a detenu.

(ii) 'सरकारी नोकरीच्या बाबतीत समान संधी' या वर एक टिप्पणी लिहा. 5

Write a short note on 'Equality of opportunity in the matter of public employment'.

-oOo-